

N:o 15.

Af herr **J. Eliasson** i Skuttunge by, om *ändring af 22 kap. 21 § strafflagen.*

Vid betraktandet af 22 kap. strafflagen, som handlar om bedrägeri och annan oredlighet, och vid jemförelse af dess bestämmelser med stadgandena i 20 kap. samma lag, angående bestraffning för stöld och snatteri, kan man få skälig anledning att sätta i fråga någon förändring af de föreskrifter, som äro gifna i förstnämnda afseende.

Uti 21 § af 22 kap. stadgas bland annat, att brott, som i §§ 11 och 14 af samma kap. omförmälas, ej må åtalas af annan än målsägande. Man kan deraf frestas till det antagande, att de förbrytelser, hvarom sistnämnda paragrafer handla, skulle vara af mindre svår natur och icke verka demoraliserande, samt att beifrandet deraf ej rör det allmänna, och att målsäganden ensam bör ega domsrätten, om brottet är straffbart eller ej. Huruvida sådant stadgande är gagnande, derom torde tankarna vara delade. Att det icke verkar afskräckande vid ett brotts begående, det kan anses vara obestriddigt, och att denna bestämmelse ej är konsekvent med andra strafflagens föreskrifter i fråga om nära nog likartade brott, det förefaller mig uppenbart.

Beträffande stöld och snatteri, så finnes icke stadgadt något undantag från den i 19 § 1 mom. af kongl. förordningen om strafflagens införande den 16 februari 1864 bestämda regel, att allmän åklagare skall tala å brott, som under allmänt åtal hörer, ändå att angifvelse derom ej sker. Om en tjenare tillgriper och förskingrar något ringa från sin husbonde, så straffas han för stöld under försvårande omständigheter, och obetydliga stölden af en fattig och utsvulten stackare

ådraga honom mången gång långvarigt straffarbete. I dessa fall är lagen tydlig och bestämmande, att brottet *skall* åtalas. Det är blott fråga om att det är bevisligt.

Men om någon förfalskar, svikligen förbyter, försnillar eller eljest uppsåtligen förskingrar annans gods, det man i besittning hafver, eller om ombud, som för hufvudmans räkning lyftat penningar, använt dem till egen nytta, utan att sedan kunna för dem redovisa, då har allmän åklagare ingen rätt, då är det på målseganden ensamt beroende om åtal skall ske eller ej, då är lagens arm lamslagen, äfven om brottet är konstateradt och erkändt af den brottslige.

Man torde kunna ega skäl att fråga sig, om icke sådant bedrägligt förfarande är lika straffvärdt som stöld. Det förefaller mig, att den, som åtagit sig vårda andras tillhörigheter och därför är tillförsäkrad ersättning, men genom öfverdådigt lefnadssätt eller andra förhållanden i stället förskingrar desamma, begått ett brott, som ofta och med rätta kan betraktas straffbarare än månget tillgrepp för ett tarfligt lufs uppehälle. För egen del kan jag icke göra mig fri från den tanken, att lika brott kräfva lika straff.

Det torde ej kunna skäligen motsägas, att bedrägeri och annan oredlighet på senare tider snarare till- än aftagit. Det måste ock erkännas, att sådana brott i ganska stort antal blifvit beifrade och bestraffade; men det lärer på samma gång icke kunna förnekas, att flere dylika förbrytelser, till följd af målsegares medgörlighet eller dennes fruktan för kostnader och obehag, undgått lagens näpst. Exempelen smitta, och icke nog härmed; kommer det ofta att upprepas, att personer med bildning, som tillgripit andras medel, lemnas utan åtal eller, der sådant egt rum, befrias på grund af allmän åklagares ansedda obehörighet, så kan detta gifva anledning till, att i vidsträckta lager af af svenska folket den mening sätter sig orubbligt fast, att man i vårt land faktiskt har en lagstiftning för underklassen och en annan för öfverklassen.

Om sådant kan gagna samhället; om den fruktansvärdt slappa affärsmoral, som yttrar sig i det tillväxande antalet af förskingrings-, försnillnings- och förfalskningsbrotten, kan vara till heder för vårt land och till nytta för samhällsfridens bevarande, derom tillåter jag mig tvifla. I långliga tider har samhället haft rätt att beifra och bestraffa begångna brott, och att alla böra stå lika inför lagen, är en fordran, som icke minskats i våra dagar.

På nu anförda skäl vågar jag föreslå, det Riksdagen beslutar,

att allmän åklagare skall åtala de brott, som i §§ 11 och 14 af 22 kap. strafflagen omförmälas, och att således, af de i samma kap. 21 § stadgade undantag, §§ 11 och 14 måtte utgå.

Om remiss till lagutskottet anhålles.

Stockholm den 24 januari.

Jan Eliasson,
från Upsala län.

N:o 16.

Af herr **G. Eriksson** i Mörviken, med förslag till ändrad lydelse af § 11 i förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862.

Med vördsam hänvisning till motiven i en af mig i Andra Kammaren under n:o 11 vid 1891 års riksdag väckt och vid 1892 års riksdag under n:o 44 förnyad motion tillåter jag mig äfven nu föreslå,

att Riksdagen måtte för sin del antaga följande ändrade lydelse af § 11 i förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862, sådan denna paragraf lyder i förordningen af den 26 oktober 1888.

§ 11.

Röstvärdet skall beräknas efter det en hvar röstegande åsatta fyrktal; dock att, der för deltagande i